

Mundtlig prøve i faget historie (Friskoler)

(gældende for Forlev Friskole, Lille Egede Friskole, Reerslev Friskole, Vallekild-Hørve Friskole og Landsgrav Friskole)

Faglige områder

Undervisningen og prøverne i historie vil dække fagets tre hovedområder.

- Historie i fortid og nutid
- Tid og rum
- Fortolkning og formidling.

I den almindelige undervisning vil undervisningsforløb oftest inddrage elementer fra flere centrale kundskabs- og færdighedsområder. Ligeledes gælder det for prøven i historie, at det enkelte prøveoplæg vil inddrage elementer af mål fra flere områder. Prøven i historie formuleres på baggrund af fagets slutmål som:

Der prøves i at

- inddrage relevant viden om historie, kronologisk forståelse og
- analysere, fortolke og anvende kilder.

Prøven

Prøven omfatter en opgave i kundskaber og færdigheder inden for historie, som skal besvares mundtligt.

Til prøven gives 24 timers forberedelse og 20 min. eksamination. De første 180 min. efter at opgaven udleveres, vil en lærer være til rådighed som konsulent for eleverne.

Eleven skal i sin besvarelse - ud fra de valgte tekster og dertilhørende spørgsmål - kunne udtrykke viden, argumenter, refleksion, holdninger, erfaringer, følelser og fantasi. Der er ingen formelle krav til sproget, da det er det faglige indhold, eleven bedømmes ud fra. De enkelte spørgsmål i det valgte oplæg som udgangspunkt besvares hver for sig. Der kan dog være tilfælde, hvor elevens besvarelse af ét spørgsmål rummer elementer, som kan indgå i svar på et andet spørgsmål. I sådanne tilfælde skal disse elementer indgå i vurderingen.

Eleven skal udarbejde en disposition over fremlæggelsen. Hvordan eleven ønsker at fremlægge, skal kunne læses i dispositionen, og denne skal følges.

En elev kan vælge at besvare to eller flere spørgsmål under ét. I så fald skal eleven angive hvilke spørgsmål samt kort begrunde det hensigtsmæssige heri.

Det kan ikke trække ned i bedømmelsen, hvis der er anlagt synsvinkler eller tilføjet overvejelser i naturlig forlængelse af opgaver, blot proportionerne er rimelige, således at hovedvægten er lagt på selve besvarelsen.

I eksamination lægges der vægt på det historiefaglige, og eleven skal tydelig kunne besvare den konkrete opgaveformulering.

Til selve eksaminationen må eleven medbringe det udleverede materiale, egne notater samt overheads, PowerPoint, grafer eller lignende, som kan understøtte elevens besvarelse.

Oplæggene

Et typisk prøveoplæg vil indeholde:

- elementer som retter sig mod brug af kilder med fokus på, hvad eleven kan uddrage af en eller flere forelagte kilder i relation til et stille spørgsmål
- elementer som retter sig mod tid og rum med fokus på kronologisk overblik, forståelse af årsagssammenhænge, samt brug af historie som refleksionsramme
- elementer som lægger op til, at eleven kan bruge viden om undervisningens emner og temaer til belysning af et stille spørgsmål.

Det tilstræbes, at oplæggene tilsammen favner flere af fagets slutmål.

I oplæggene indgår forskellige mængder tekst. Nogle gange skal eleverne forholde sig til teksten, andre gange er teksten tænkt som inspirationsmateriale. Billeder og statistikker indgår på samme måde.

Det er vigtigt, at eleverne i det daglige arbejde har lært at "tømme" såvel tekster som billeder og statistikker for indhold således, at disse kan indgå i elevbesvarelserne i den form, opgaverne lægger op til. Her tænkes på forhold som, at eleven kan:

- uddrage det væsentlige af en historisk fremstilling og kende forskel mellem fakta og tolkning. Herunder vurdere, hvilke værdier og interesser udlægningen kan ses som udtryk for.
- vurdere kildernes ophavsforhold, kontekst, tendens og troværdighed
- perspektivere de overvejelser, som det forelagte materiale har givet anledning til, i et forandringsperspektiv.

Kilderne vil, når det skønnes hensigtsmæssigt, blive præsenteret med støttekommentarer eller opklarende bemærkninger. Tekstbaserede kilder, som i deres originale udformning skønnes for svære, vil være tilpasset målgruppen såvel sprogligt som indholdsmæssigt.

Eleven vil her typisk skulle inddrage indsigt tilegnet gennem undervisningen, desuden vil forberedelsestiden give også eleven mulighed for at gå dybere eller bredere i emnet.

Vurderingen

Karakteren gives på baggrund af en helhedsbedømmelse, som sker ud fra en vurdering af besvarelsens grad af målopfyldelse inden for det udtrykkede oplæg. I vurderingen er det vigtigt at medtage såvel positive som negative sider af besvarelsen. Det er vigtigt at understrege, at der er tale om en helhedsbedømmelse, hvor kundskaber og færdigheder vægtes i en helhed.

Der gives én karakter

Der gives én karakter for besvarelsen. Karakteren gives på baggrund af en helhedsbedømmelse, som sker ud fra en vurdering af kvaliteter og mangler i den faglige fremstilling. Det betyder, at der prøves i elevens faglige indsigt i historie og ikke i elevens evner til at formulere sig mundtligt.

Elementer læst inden for den faglige ramme, som kan indgå i helhedsvurderingen

Inddrage relevant viden om historie

- Eleven udvælger og anvender relevante kundskaber erhvervet i og uden for undervisningen i sin besvarelse af opgaven. Det er fx tilfældet, når eleven inddrager eksempler fra historien, benytter relativ kronologi samt faglige betegnelser og begreber til at belyse spørgsmål stillet i oplægget.

Kronologisk forståelse

- Eleven kvalificerer sine overvejelser og vurderinger ved at anvende samspil mellem nutidsforståelse, fortidstolkning og fremtidsforventning som reference- og refleksionsramme. Ud fra elevens besvarelse kan disse overvejelser og vurderinger karakteriseres på forskellige niveauer:

- Eleven anvender relevante begreber som fx revolution, kilde, interesse, tid, viser kendskab til historiske forløb, begivenheder og perioder - og kan placere disse i forhold til hinanden i tid og rum.
- Eleven demonstrerer forståelser af sammenhænge i historiske forløb og mellem begivenheder og perioder. Eleven formulerer sig om forestillinger om, hvad der driver eller skaber historien, som fx at:
 - menneskeheden opnår større og større viden og kendskab til historiske lovmæssigheder og herved opnår et bedre grundlag at træffe rigtige beslutninger på. Udviklingen går i dette perspektiv fra det "primitive" til det "civiliserede" - fremtrædende personer skaber historien og bestemmer dens retning.
- Eleven demonstrerer færdigheder i at analysere og fortolke forestillinger om, hvad der driver eller skaber historien. Det vil sige, at eleven kompetent bruger historiske forløb, begivenheder og perioder som reference- og refleksionsramme til at spejle emner, temaer og problemstillinger fra andre tider - herunder aktuelle.

Analysere, fortolke og anvende kilder

- Eleven demonstrerer forståelse af, at spor fra og beskrivelser af historiske og samfundsmæssige sammenhænge har baggrund i ophavsmandens (afsenderens) interesser, opfattelser og viden ved at
 - identificere kilden og gøre rede for ophavssituationen.
 - beskrivelse også af ophavsmandens forudsætninger, herunder bl.a. den tidsmæssige afstand mellem begivenheden og nedskrivningstidspunkt.
- I tilknytning til spørgsmålet formulerer eleven relevant betydningsindhold fra kilden og forholder sig til kildens repræsentativitet, tendens og troværdighed.
 - Eleven bruger sin analyse og fortolkning af oplæggets kilder sammen med sit kendskab til emnet eller temaet til at begrunde sine synspunkter og perspektiver.